

פיתוח מקצועי (מקוון) לכלל המורים ולמורים בשנת שבתון:

השפה ולוח השנה, השפה הרגש והחוויה- מסע עם השפה העברית

קידום וצמצום פערים בנושא השפתי

הלשון היא שטר – שטר על נחלתנו ועל כל נכסינו הלאומיים,
שטר המובלע בדמנו ובאברינו.
מי ששומר בידו את השטר – זכותו קיימת,
ומי שאבד לו השטר – פקעה זכותו על הכל.
(מתוך: על אומה ולשון/ ח.נ. ביאליק בכנס של חובבי שפת עבר, מוסקבה, אייר תרע"ז)

בהמשך לדבריו של ביאליק על הקשר שבין אומה ולשון, "הלשון היא שטר.... המובלע בדמנו ובאברנו", מציעה קרן תל"י פיתוח מקצועי שמתייחס לשפה כמרכיב חשוב בהתגבשות הזהות התרבותית והחברתית של התלמידים וללשון כמאפשרת גיבוש ועיצוב תודעה של זהות יהודית ישראלית. הפיתוח המקצועי ישלב בין תחום השפה ותחום התוכן. המושג "שפה" יבחן באמצעות ארבע מיומנויות היסוד: האזנה/הקשבה, דיבור, קריאה, כתיבה באמצעות תוכן העוסק בפעמי הזמן היהודי תוך שימת דגש על העמקת החוויה הרגשית חברתית של הלומד. האגף לפיתוח מקצועי של קרן תל"י מבקש לקחת חלק במיגור וצמצום פערי השפה בכלל ובאלו שהתרחבו בשנת הקורונה בפרט.

[להרשמה לחצו כאן](#)

קרן החינוך למען בתי ספר תל"י (ע"ר 580404812)

רח' אברהם גרנות 4, ת"ד 16080, ירושלים 9116002 | טל. 074-7800-764 | www.tali.org.il

פיתוח מקצועי [מקוון] לכלל המורים ולמורים בשנת השבתון
קידום וצמצום פערים בנושא השפתי, שתי אפשרויות לבחירה:

- 60 שעות לימודי חובה
- 30 שעות לימודי העשרה

מבנה הפיתוח המקצועי הוא מבנה מודולרי הבנוי משני חלקים, ניתן להשתתף בו במלואו (60 שעות) או בחלקו (30 שעות).

המפגשים יערכו באופן הבא,

שתי יחידות של 30 שעות או יחידה אחת לבחירה.

כל יחידה של 30 שעות תהא מורכבת מהחלקים הבאים:

- שבעה מפגשים סינכרוניים (בזום) – כל מפגש 2 שעות אקדמיות, סה"כ 14 שעות
- ארבעה מפגשים דיגיטליים א-סינכרוניים – כל מפגש 4 שעות אקדמיות, סה"כ 16 שעות.

ימי הלימוד יתקיימו בימי ג', לצפייה בתאריכים לחצו כאן.

[להרשמה לחצו כאן](#)

השפה ולוח השנה, השפה הרגש והחוויה - מסע עם השפה העברית

שלושה עקרונות מנחים:

1. נושא מארגן יהיה "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון". בחלקו הראשון של הפיתוח המקצועי (30 שעות), נעסוק בלוח השנה העברי בראי השפה העברית, ובחלקו השני (30 שעות). נעמיק בביטויים הרגשיים של מועדי ישראל ("שמחה" ו- "ששון") כנקודת מוצא לעיסוק בלמידה רגשית חברתית. השפה היא תופעה מורכבת בעלת היבטים חברתיים, רגשיים, תרבותיים קוגניטיביים ותקשורתיים. באמצעות דוגמאות נבחרות מארון הספרים היהודי ישראלי נברר למידה רגשית מהי, ונבחן כיצד השפה יכולה לטפח חוסן אישי וחברתי.
2. הישג (לשוני) נדרש 7 – "קריאת טקסטים מן המקורות היהודיים כחלק בלתי נפרד מהמורשת התרבותית היהודית ותוך עמידה על ייחודם הלשוני." יהיה נוכח בכל מהלך הפיתוח המקצועי על חלקיו השונים. בנוסף להישג מוביל זה, נפגש עם הישגים נדרשים נוספים ואחרים בהלימה לתכני הלימוד ולנושאים במפגשים השונים.
3. נחוה ונלמד את העקרונות לעיצוב והפעלת סביבה לימודית התומכת בצורה מיטבית בעיסוק בשפה ובספרות- הסביבה תאורגן כסביבה בית מדרשית, בה תתקיים למידה שיתופית דיאלוגית בין כל המשתתפים בה.

יחידה א':

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	לוח שנה ומועדים היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
	v					v	v	משמעות החג במובן התרבותי . בין "חג" ובין לחוג" סיפורה של השפה.	איזה חג לי, איזה חג לי חג יחיד ומיוחד לי (מילים: לאה נאור)
	v				v	v	v	משמעות הברכה בתרבות: ברכת שנה טובה, ברכת חג שמח, ברכת האילן, ברכת שלום, מה אָבְרָךְ? ומהי ברכה לבטלה?	בְּרֵכַת שְׁלוֹם
v	v	v		v				לוח השנה בראי האמנות. דגשים על ידע ויכולת לשונית.	אומנות השפה ושפת האמנות
	v		v			v	v	להגיד, לומר ולדבר את לוח השנה. מסורת וחידוש, מה נכון לשמר ומה נכון לשנות.	וְהַגַּדְתָּ לְבִנְךָ וּלְבִנְתְּךָ
v	v		v			v	v	בין יָרַח לְיָרַח, ובין חֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ, סיפורם של חודשי השנה העברית	שָׁנִים עֶשֶׂר יָרַחִים (מילים: נעמי שמר)
v	v	v	v				v	נְקָרָא בְּמִקְרָא וּנְגַלָּה בְּמַגִּלָּה: מגילת אסתר, מגילת רות ומגילת העצמאות.	עַל מִקְרָא מְגִלָּה
v	v	v	v	v				זכור את יום השבת לקודשו, זוכרים את זכר יציאת מצרים, יום הזיכרון לרצח רבין, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל. מה זוכרים ואיך מעצבים זיכרון?	"אָדָם יְהוּדִי זֹכֵר" (יהודה עמיחי)

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	לוח שנה ומועדים היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
v	v				v	v	v	נדרוש, נחקור ונשיר, שירים סביב חודשי השנה	מדריך
v	v	v		v			v	בין מועדי ישראל ובין מועדי התרבות העולמית: יום הקשיש, יום האישה הבינלאומי ועוד	חג זמן ומועד
v	v	v	v			v		קריאה, חשיבה וכתובה על חגי ישראל ומועדם.	בין החגים – כתיבה יוצרת וכתובה יצירתית
	v	v					v	אז איך אני מרגיש היום? שמחה, עצב, אחר. איך הרגשתי בחג האחרון- ויסות רגשי.	"אני יכול לשמוח איך שבא לי, וזהו זה החג האמיתי" (מילים: נעמי שמר)
v	v	v		v		v	v	בין תאוריה לפרקטיקה, ובין פרקטיקה לחקר הפרקטיקה.	לוח השנה העברי/תכנית הלימודים

יחידה ב':

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	"שמחה" ו-"ששון", למידה רגשית חברתית היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
	v		v	v			v	על שילובה ומקומה של למידה רגשית חברתית בהוראת מקצועות רבי המלל.	מכרחים להיות שמח
	v	v			v		v	תלמידים שותפים במשימת הלמידה, יצירת תלות הדדית חיובית, אחריות אישית וקבוצתית, שימוש בכישורים בין אישיים חברתיים.	למידה בית מדרשית/בחברותא, למידה שיתופית
	v		v				v	דיונים בכיתה עשויים לפתח כישורי התקשורת של התלמידים ואת היכולת לניהול דיאלוג פורה.	למידה בית מדרשית/בחברותא דיונים בכיתה
	v	v			v		v	משמעותו של החוסן במציאות משתנה, התמודדות רגשית עם סיטואציות שמזמנים "החיים" ו/או תכני הלימוד.	כי לא לעולם חסן (משלי כז כד)
	v	v		v			v	שיר מזמן שיח תרבותי, ערכי ורגשי-מקדם יכולת לקיום דיאלוג מכבד.	שיר ישראלי
	v			v		v	v	שמחה ועצב: שני רגשות המשלימים זה את זה או מערכת רגשות הסותרת אחת את רעותה.	אם גם ראשנו שח ועצב סובבנו הבה ונתלקח מן השמחה שבנו. (יעקוב אורלנד).

הישגים לשוניים נדרשים								תוכן עיקרי	"שמחה" ו-"ששון", למידה רגשית חברתית היקף: 30 שעות
8	7	6	5	4	3	2	1		
	v	v	v				v	דמויות במדרשים, דמויות בסיפורים, אירועים שמתרחשים בסיפורים, כמצע להבנת העצמי ולהבנת האחר.	מדרשי חז"ל ועולם הספרות
	v	v		v			v	מה זאת אהבה? ניהול רגשות והאם אפשר לצווה עליהם?	ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יח יט)
	v					v	v	פרשנות של טקסטים חזותיים, חוויות ורגשות העולות מהטקסטים. הקשבה לאחר ומתן לגיטימציה לשונה. העמקה והבנה של רגשות.	תמונות מספרות
	v					v	v	"אין עליו", מקומו של "הסלנג" בשפה, ומקומו בתרבות הרגשית חברתית של הקהילה.	משלבים לשוניים
	v	v				v	v	בין תאוריה לפרקטיקה, ובין פרקטיקה לחקר הפרקטיקה.	למידה רגשית חברתית, הלכה ומעשה

ימי הלימוד יתקיימו בימי ג', לצפייה בתאריכים לחצו כאן.
להרשמה לחצו כאן

לפרטים ובירורים

רננה אברון, מנהלת פיתוח מקצועי
renana@tali.org.il
 054-7776435

קרן החינוך למען בתי ספר תל"י (ע"ר 580404812)

רח' אברהם גרנות 4, ת"ד 16080, ירושלים 9116002 | טל. 074-7800-764 | www.tali.org.il